

Úřad pro civilní letectví České republiky

Vydáno dne: 11.4.2005
pod č. j.: 3744/05
Změna č. 1: 06.03.2009
Pod č.j.: 120/09

Zpracoval: Ing. Bartík
Změna č. 1: Oddělení výroby ST

PORADNÍ OBĚŽNÍK

PO/ST-21A.139(a)-A

Metodické pokyny pro dozor nad dodavateli držitelů schválení výroby vydaného ÚCL
dle Část 21 (Hlava G nebo F)

.....
Ing. Pavel MATOUŠEK
ředitel ST

>> Ponecháno záměrně volné <<

Obsah

Obsah	3
Změny a opravy	4
Definice a zkratky	5
A. Úvod	5
B. Rekapitulace požadavků dle Část 21 (včetně AMC/GM) pro držitele POA	6
C. Metodické náměty pro dozor prováděný výrobcem	8
Příloha: Dohoda mezi výrobcem a dodavatelem (rámcové spořádání a obsah)	11

Změny a opravy

Číslo změny	Platí od	Změnu provedl		Číslo opravy	Platí od	Opravu provedl	
		dne	podpis			dne	podpis
1	06.03.2009						

Poznámka:

Za včasné zapracování změn a oprav v textu a za vedení záznamů o změnách a opravách odpovídá držitel tohoto výtisku.

DEFINICE A ZKRATKY

AMC/GM	Rozhodnutí výkonného ředitele EASA č.2003/1/RM o přijatelných způsobech průkazu a poradenském materiálu k Část 21
Část 21	Příloha Nařízení Komise (ES) č. 1702/03 (Certifikace výrobků a organizací)
Distributor	Dodavatel zabývající se nákupem/prodejem leteckých komodit, který však nemá výrobní aktivity
Dodavatel	Kdokoliv, s kým je kontrahována dodávka výrobků, komponent, materiálu nebo služeb. <i>Ve smyslu tohoto dokumentu nejsou pod tímto pojmem zahrnuti distributoři.</i>
EASA	European Aviation Safety Agency, zřízená na základě Nařízení EP a Rady č. 216/08
EU	Evropská Unie
FAA	Federal Aviation Administration – letecký úřad U.S.A.
FAI	First Article Inspection – Kontrola 1. kusu
Oprávnění	Schválení k civilní letecké výrobě, vydané kompetentním leteckým úřadem
Položka	Dodávané výrobky, materiál, služby
Subdodavatel	Dodavatel, který není držitelem oprávnění (odpovědnost za shodu zůstává na kontrahujícím subjektu)
ÚCL	Úřad pro civilní letectví ČR
Úřad	Národní letecký úřad, v jehož jurisdikci je dotyčný subjekt
Výrobce	Schválená organizace vyrábějící výrobek
Výrobek	Pro potřeby tohoto dokumentu: letadlo, motor, vrtule, letadlová část/zařízení

A. Úvod

Dostatečná kontrola celého dodavatelského řetězce výrobce, schváleného Úřadem k civilní letecké výrobě, je jedním ze základních předpokladů zajištění shody a bezpečnosti pro provoz výrobků a rovněž je významná pro eliminaci použití nelegálních komponent. Výrobce je povinen zajistit, aby každý výrobek byl shodný s použitelnými konstrukčními údaji a ve stavu pro bezpečný provoz, ať jej vyrábí sám nebo jej zajišťuje externě. Povinností výrobců je tedy zavést vhodný systém výběru dodavatelského řetězce, hodnocení jeho kvalitativních vazeb a výstupů a stanovení kvalitativních norem přejímky v rámci řetězce. Úkolem leteckých úřadů je prověřovat plnění těchto povinností výrobcí v rámci podmínek oprávnění.

V této souvislosti je však rovněž nutné vzít v úvahu, že kontrola dodavatelského řetězce výrobců složitých výrobků, jako např. dopravní letadlo, je všestranně náročná záležitost, kterou je nutno podrobit důkladnému rozboru a řešit její efektivitu, zejména s přihlédnutím k míře rizik pro finální výrobek.

Vzhledem k současnému stupni globalizace letecké výroby nutně globalizují i dodavatelské řetězce a vyvstává naléhavý problém **koordinovat aktivity v této oblasti**. To bylo důvodem, že se problematika stala jedním z námětů konferencí zabývajících se globální problematikou letecké výroby (IPAM-GMI), organizovaných FAA. Výstupem této iniciativy bylo **zpracování níže uvedených metodických doporučení**, která by měla být aplikována příslušnými leteckými úřady v rámci své pravomoci dozoru a přenesena na oprávněné výrobce. (*Překlad materiálů provedl Ing. J. Lank z oddělení výroby ÚCL*). Součástí materiálů je i doporučená forma dohody mezi oběma subjekty – dodávajícím a výrobcem.

ÚCL, oddělení výroby Sekce technické, se rozhodlo aplikovat tato doporučení v podmínkách a rozsahu své kompetence pro vlastní činnost i činnost schválených výrobních organizací, neboť vhodně doplňují/rozpracovávají požadavky dané v Část 21 nebo AMC/GM. Výrobním organizacím se tak dostává komplexní návod, jak efektivně organizovat dohled nad svými dodavateli.

B. Rekapitulace požadavků dle Část 21 (včetně AMC/GM) pro držitele POA

Výrobce oprávněný k civilní letecké výrobě musí zřídit a udržovat systém jakosti/kontroly výroby, dále pouze systém jakosti (SJ). Tento systém musí být takový, aby organizaci umožnil zajistit, že každý výrobek, letadlová část nebo zařízení vyrobené touto organizací nebo jejími dodavateli (t.j. partneři s podílem na riziku, dodavatelé s vlastním oprávněním k letecké výrobě nebo dodavatelé bez vlastního oprávnění), byly ve shodě s použitelnými konstrukčními údaji a ve stavu pro bezpečný provoz.

Tyto obecné požadavky specifikuje Část 21 pro držitele POA takto:

21A.139 Systém jakosti

- a) Výrobní organizace je povinna prokázat, že zavedla a je schopna udržovat systém jakosti. Systém musí být dokumentován. Systém jakosti musí umožnit organizaci zajistit, že každý výrobek, letadlová část nebo zařízení je shodné s použitelnými konstrukčními údaji a je ve stavu pro bezpečný provoz, ať jej vyrábí organizace, její partneři, nebo jí je dodávají, popř. smluvně zajišťují, externí organizace. Tím jsou vytvořeny předpoklady k využívání práv uvedených v bodu 21A.163.
- b) Systém jakosti musí obsahovat:
 1. Postupy řízení, jsou-li použitelné v rozsahu oprávnění:
 - i)
 - ii) posuzování, prověrky a dozorování dodavatelů a subdodavatelů,
 - iii) vstupní kontroly, že výrobky, části, materiály a vybavení, včetně položek dodávaných kupujícími výrobků jako nové nebo použité, vyhovují vymezeným použitelným konstrukčním údajům,

GM č. 2 k 21A.139(a) Systém jakosti – shoda dodávaných letadlových částí nebo zařízení

Držitel POA odpovídá za stanovování a uplatňování norem přejímky stavu, konfigurace a shody dodávaných výrobků, letadlových částí nebo zařízení, která mají být použita ve výrobě nebo dodávána zákazníkům jako náhradní díly. Odpovědnost rovněž zahrnuje položky vybavení pořizované kupujícími (BFE).

K plnění této odpovědnosti potřebuje systém jakosti organizační strukturu a postupy k dostatečnému řízení externích dodavatelů.

Řízení může být založeno na použití následujících metod (podle jejich vhodnosti pro orientaci systému nebo výrobku a nezbytných k zabezpečení shody):

- posouzení předpokladů (kvalifikace) a provádění prověrek systému jakosti dodavatele;
- vyhodnocování schopnosti dodavatele vykonávat veškeré výrobní činnosti, kontroly a zkoušky nezbytné k určení shody letadlových částí a zařízení s typovým návrhem;

- kontrola prvního letadlového celku včetně destrukce, je-li nezbytná k ověření, že letadlový celek vyhovuje použitelným údajům pro novou výrobní linku nebo nového dodavatele;
- vstupní kontroly a zkoušky dodávaných letadlových částí a zařízení, které lze při příjmu dostatečně kontrolovat;
- identifikace vstupních dokladů a údajů významných pro průkaz shody, které mají být zahrnuty do certifikačních dokladů;
- systém hodnocení prodejců, který dává důvěru ve výkonnost a spolehlivost tohoto dodavatele;
- každá další práce, zkouška nebo prohlídka, která může být vyžadována pro letadlové části nebo zařízení, které mají být dodávány jako náhradní díly a které nepodléhají kontrolním úkonům obvykle prováděným postupně v jednotlivých etapách výroby nebo prohlídky.

Držitel POA může spoléhat na prohlídky a zkoušky prováděné dodavatelem, pokud může konstatovat, že:

- odpovědní pracovníci, řídící tyto pracovní úkoly, splňují kritéria odborné způsobilosti systému jakosti držitele POA;
- měření jakostí jsou jasně určena;
- záznamy a zprávy prokazující shodu byly k dispozici pro vyšetření a prověrku.

Řízení dodavatelů, kteří jsou držitelé POA pro dodávané letadlové části nebo zařízení lze omezit na úroveň, při které lze prokázat uspokojivé propojení obou systémů jakosti. Tedy pro účely průkazu shody může držitel POA spoléhat na doklady pro letadlové části a zařízení uvolněné v souladu s právy dodavatelů podle 21A.163.

Dodavatel, který není držitelem POA, se považuje za subdodavatele podléhajícího přímé kontrole systému jakosti držitele POA.

Držitel POA nese přímou odpovědnost za kontroly/zkoušky prováděné buď v jeho vlastních zařízeních nebo v zařízeních dodavatele.

V případě, že oprávněný výrobce chce použít dodavatele z jiné země, měl by bezodkladně a podle schváleného postupu na tento fakt upozornit svůj Úřad, za účelem stanoviska Úřadu. Postup a možné formy kontroly dodavatelů nacházejících se ve 3. zemi, nebo v jiném členském státě EU ze strany kompetentního úřadu – viz **GM č. 3 a 4 k 21B.220(c)**.

***Poznámka:** Z výše uvedených principů se odvíjejí i požadavky na výběr a hodnocení dodavatelů/dodávek pro držitele schvalovacího dopisu podle Část 21, Hlava F (21A.126(a)). Proto jsou materiály tohoto P.O. využitelné i pro tyto organizace.*

Z výše uvedeného je patrné (a auditní praxe to plně potvrzuje), že formulace požadavků i poradní materiál stále ještě umožňuje různý výklad a tedy i různé přístupy držitelů oprávnění, které tak někdy nejsou dostatečně rozpracované. V dalším textu jsou použity doporučené materiály IPAM, které mohou být vodítkem/doplněním v oblasti vytvoření účinného systému dozoru nad dodavateli (včetně příkladu obsahu smlouvy s dodavatelem).

C. Metodické náměty přístupu k řešení dozoru nad dodavateli ze strany oprávněných výrobců civilních leteckých výrobků (CLV).

1. Obecné

Aby se zajistilo, že všechny výrobky, části/zařízení a služby (dále jen výrobky) získané oprávněným výrobcem od dodavatelů v rámci celého dodavatelského řetězce, jsou ve shodě se schválenými konstrukčními údaji (tj. ve stavu pro bezpečný provoz), je odpovědnost vložena na tohoto výrobce.

Výrobce je tedy odpovědný především za:

- náležité formulace požadavků na zajištění kvality v celém řetězci, v závislosti na povaze (např. kritičnost dílů, technologií, rizikovost pro konečný výrobek atd.) dodávaných výrobků,
- stanovení podmínek ověření shody dodaných výrobků/služeb,
- za výběr a trvalé monitorování vyhovění dodavatele/dalších článků řetězce požadavkům, které vůči němu smluvně uplatnil.

a) Přejímka dodávaných výrobků, letadlových částí nebo zařízení

Výrobce je odpovědný za vytvoření a aplikaci přijímacích podmínek, určujících fyzický stav, konfiguraci a shodu dodávaných výrobků, letadlových částí nebo zařízení (včetně vybavení pořízených zákazníkem), ať jsou použity ve výrobě nebo dodávány zákazníkovi jako náhradní díly.

b) Dohled nad dodávaným hutním/spotřebním materiálem, normalizovanými díly a službami, včetně speciálních procesů.

Výrobce je také odpovědný za kontrolu úrovně dodávaného hutního/spotřebního materiálu, normalizovaných dílů a služeb (např. kooperované speciální procesy: nedestruktivní zkoušky a kontroly, tepelné zpracování, povrchová ochrana, kuličkování atd.), které jsou obsaženy ve schválených konstrukčních údajích.

2. Prvky Systému jakosti (SJ)

Aby mohl výrobce dostát této odpovědnosti, musí jeho SJ obsahovat organizační strukturu, příslušné dohody a postupy pro dostatečné řízení dodavatelů.

2.1 Organizační struktura

Organizační struktura výrobce by měla zajistit příslušné pravomoci, dostatečné zdroje, stejně jako vhodné specialisty pro řízení aktivit dodavatelů. Odpovědnosti musí mít jasná rozhraní, překrývání nebo naopak, neúplné pokrytí není žádoucí. Kontrolní mechanismus je samozřejmostí.

2.2 Dohoda s dodavatelem

Tato dohoda by měla být dokumentována prostřednictvím smlouvy, která může být doplněna o prováděcí postupy, jako je např. plán jakosti, příručky, manuály a/nebo pracovní plány. Je možno ji aplikovat na různých úrovních řetězce. Minimum prvků, které by měla smlouva

obsahovat je uvedeno v **Příloze** tohoto dokumentu. Povolení pro odpovědné pracovníky výrobce a Úřadu ke vstupu do příslušných výrobních zařízení jak dodavatele, tak i dále do jeho řetězce, z důvodu umožnění vyšetřování/dozorování, by mělo být ve smlouvě vždy.

2.3 Postupy pro dozor nad dodavatelem

Dokumentované postupy pro dozor nad dodavateli jsou součástí SJ výrobce, schváleného ÚCL v popisu organizace (Výklad/Příručka). Tyto postupy by měly obsahovat ustanovení, která zajistí možnost uspokojivé kontroly v celém řetězci, zejména však tam, kde schválené konstrukční údaje obsahují/předepisují zvláštní podmínky (tj. kritické díly, hutní materiál pro životně důležité díly atd.).

Postupy pro dozor nad dodavateli by měly obsahovat prováděcí pokyny a související dokumentaci pro efektivní nápravná opatření pro případ, když se vyskytnou nedostatky.

2.3.1 Prvotní hodnocení a výběr dodavatele

Prvotní hodnocení a výběr dodavatele by mělo být založeno na tom, jak je předpokládán dodavatel schopen provádět veškeré výrobní operace, kontroly a zkoušky, nezbytné k zajištění a určení shody letadlových částí nebo zařízení s použitelnými konstrukčními údaji. Postup pro výběr a hodnocení může být proveden stejnou metodikou, jak je popsáno v 2.3.3.

2.3.2 Seznam dodavatelů

Všichni dodavatelé, zahrnutí do SJ výrobce, by měli být uvedeni nebo odkázáni na řízeném seznamu, s uvedením souvisejícího rozsahu dodávaných komodit. Postupy výrobce by měly zajistit, že nákup je prováděn pouze v souladu s tímto seznamem.

2.3.3 Monitorování/dozor dodavatelů

Postupy výrobce by měly popsat způsoby dozoru nad dodavatelem, které by mohly být založeny na použití následujících metod, vhodných pro příslušný systém nebo orientaci výroby, pro zajištění shody, a aby byly vhodné pro uvažovanou organizaci (Níže uvedené metody nejsou všeobsažné a jsou zde uvedeny pouze jako pomoc výrobcí při tvorbě svých vlastních postupů).

- a) Odhad rizika: bere v úvahu kombinaci rizikových faktorů dodavatele a výrobku. Rizikové faktory výrobku v sobě zahrnují klasifikaci bezpečnosti vyplývající z procesu schvalování konstrukce a z výrobně konstrukční složitosti. Hodnocení rizikových faktorů dodavatele provádí výrobce po komplexním zhodnocení dodavatele. **Je rovněž možno použít normu IAQG „Průvodce při posuzování rizika dodavatelských řetězců“.**
- b) Kvalifikační posudek a auditování SJ dodavatele.
- c) Monitorování pokračující schopnosti dodavatelského řetězce při vykonávání všech výrobních prací, kontrol a zkoušek, které jsou nezbytné pro určení shody výrobku, letadlové části nebo zařízení s typovým návrhem.
- d) Kontrola prvního dodaného kusu – dílu/první dodávky/ (FAI – viz též PO-TI-n/99 vydaný ÚCL), včetně destruktivní prověrky je-li to nezbytné, pro ověření, že díl odpovídá schváleným konstrukčním údajům při zavádění nové výrobní linky, změnách výroby nebo procesu kontroly/řízení jakosti nebo při změně subdodavatele.

- e) Vstupní kontroly a zkoušky dodávaných částí nebo zařízení, které mohou být uspokojivě zkontrolovány při příjmu.
Dodatečné práce, kontroly a zkoušky mohou být zařazeny pro části nebo zařízení, která mají být doručena jako náhradní díly, a které tedy nejsou podrobeny běžně prováděné kontrole během výrobního procesu vyšších sestav.
- f) Přezkoumání vstupní dokumentace a údajů majících vztah k prokázání shody.
- g) Systém hodnocení dodavatelů, který dává obraz o výkonnosti, schopnostech a spolehlivosti dodavatelů, též vyhodnocování reklamací.

3. Ohlašování změn Úřadu

Postupy SJ výrobce by měly zajistit, aby se Úřad dověděl o všech významných změnách ve smlouvách s dodavateli, zejména v rozsahu dodávaných dílů, aby tak Úřad mohl dostát svým vyšetřovacím/dozorovacím povinnostem.

4. Podmínky dozoru dodavatele jiným subjektem, jako součást dozoru dodavatele finalistou

Úřad může povolit výrobcí dozor nad dodavatelem prostřednictvím jiného subjektu (tj. sdílené nebo smluvně dohodnuté auditní činnosti) za předpokladu:

- Existuje s tímto subjektem smlouva, která je zmíněna v Úřadem schválených postupech výrobce,
- Tento fakt nesmí být chápán jako přenos odpovědnosti nad dozorem dodavatele a tedy konečná odpovědnost za vyžadování a přímé posuzování jakéhokoliv další změny kvality/procesu/technické specifikace/normy zůstává na výrobcí,
- Výrobce prokazuje dohled nad smlouvou (tj. požadavek na úroveň jakosti, technická specifikace, kvalifikace auditorů, celkový přehled o systému).

Poznámka 1: Tam, kde výrobce zamýšlí použít externí ohodnocení dodavatele (jako např. ASD-EASE, I.A.Q.G.), pak tento způsob musí být uveden v postupech SJ výrobce, odsouhlasených Úřadem.

Poznámka 2: Existují 2 systémy využití jiného subjektu k hodnocení/dozorování:

- dohoda s jinou oprávněnou organizací o převzetí dílčích výsledků jejího dozoru;
- vytvoření specializované „dozorové organizace“ – tzv. „3. strany“, která pracuje na základě schváleného standardu a která své výsledky poskytuje komerčně vybranému okruhu subjektů, m.j. oprávněným výrobním organizacím.

Držitelé oprávnění však v žádném případě nejsou zbaveni svých povinností a odpovědností, týkajících se dozoru, proto tato řešení skrývají rizika. Plnění povinností musejí prokázat při auditech Úřadu.

5. Dohled nad dodavateli, držiteli POA

Dohled nad dodavateli ,dodávajícími výrobky, letadlové části nebo zařízení, kteří jsou držiteli oprávnění k letecké výrobě, může být redukován na úroveň, která ÚCL prokáže uspokojivé propojení mezi SJ dodavatele a výrobce. Tedy, pro účely prokázání shody může výrobce vzít v úvahu dokumenty o uvolnění částí nebo zařízení, vydaných dodavatelem v rámci práv držitele vlastního POA, za předpokladu, že položky, které mají být dodávány jsou zahrnuty v rozsahu oprávnění a dodavatel může potvrdit letovou způsobilost.

PŘÍLOHA

DOHODA MEZI VÝROBCEM A DODAVATELEM (Rámcové uspořádání a obsah)

Tato dohoda mezi výrobcem a dodavatelem by měla obsahovat následující minimum bodů, pokud jsou použitelné (viz. poznámka):

Poznámka:

I v případě, že je jeden nebo více níže uvedených bodů dohody nepoužitelný, měla by se tato skutečnost ve smlouvě uvést.

1. Rozsah

Definice položek (viz. poznámka) dodavatele a s nimi spojené adresy výrobních zařízení. Možná omezení požadovaná výrobcem.

Poznámka: Termín „položka“ v tomto textu v sobě zahrnuje výrobky, letadlové části nebo zařízení, stejně jako spotřební a hutní materiál, normalizované díly nebo služby.

2. Hodnocení ze strany výrobce

Mělo by být jasně uvedeno, že dodavatel je subjektem hodnocení v rámci SJ výrobce. Proto veškerá nápravná opatření, požadovaná výrobcem, musí být realizována.

3. Prováděcí postupy

Ke smlouvě by měl být přiložen plán kvality nebo obdobný dokument.

4. Vnitřní systém jakosti/kontroly výroby

Dohoda musí obsahovat metody hodnocení systému jakosti/kontroly výroby dodavatele výrobcem. Musí být popsána funkce rozhraní mezi systémem dodavatele a výrobce.

5. Řízení konstrukčních údajů a konfigurace

Specifikovat rozsah konstrukčních údajů pro aktivity dodavatele včetně způsobu jejich změnového řízení a způsobu identifikace.

6. Výrobní údaje

Hodnocení dodavatele, zda je schopen na základě předaných konstrukčních údajů (viz. 5) vytvořit vlastní výrobní dokumentaci.

7. Zkoušky a kontroly (včetně vstupní)

Postupy definující nezbytné zkušební a kontrolní procesy

- K zajištění a určení shody dodávaných položek během výrobní činnosti dodavatele i přejímky finalistou
- Které musí být provedeny v rámci uznání (obnoveném uznání) dodavatele (včetně FAI) a s tím souvisejících požadavků na dokumentaci

Poznámka: Výrobce se může spoléhat na zkoušky/kontroly vykonané dodavatelem za předpokladu že:

- Osoby, odpovědné za tyto úkoly splňují úroveň standardní požadavky výrobce
- Jsou jasně definovány parametry kvality/její kontroly
- Záznamy nebo zprávy, prokazující shodu, budou uchovávány/dostupné pro kontroly/audity

8. Značení a zpětná sledovatelnost

Výrobce by měl zajistit, aby v celém dodavatelském řetězci byly respektovány jeho požadavky na kontinuitu identifikace a zpětné sledovatelnosti dodávaných položek

9. Způsobnost, kvalifikace a školení

Je nutno specifikovat požadavky výrobce týkající se způsobnosti, kvalifikace a školení personálu dodavatele (zejména ve výrobě a kontrole výroby/kvality).

10. Kalibrace

Mají existovat postupy, přijatelné pro Úřad, zajišťující, že kalibrace bude plynule navázána až k národním etalonům.

Tam, kde dodavatelé provádějí sami kalibrační služby, musí být předloženy certifikáty opravňující k této činnosti.

11. Manipulace, skladování (izolace) a balení

Výrobce by měl určit všechny nezbytné požadavky, týkající se manipulace, skladování a balení dodávaných položek, které musí dodavatel plnit. Nutnost oddělení schválených a neschválených položek, stejně jako izolace neshodných položek by měla být zdůrazněna. Má být popsán způsob ověřování, zda materiály s omezenou skladovací dobou odpovídají specifikovaným požadavkům.

12. Úplnost a uchovávání záznamů

Dodavatelem by měly být vytvořeny nebo přizpůsobeny postupy pro řízení dokumentů, včetně požadavků na způsob uchovávání těch dokumentů, které zůstávají archivovány u dodavatele.

13. Neshody

Mezi výrobcem a dodavatelem je nutno stanovit postupy pro řešení a dokumentování neshod. Ty by měly předepsat způsob identifikace, zdokumentování, a klasifikace (významná, nevýznamná, apod.) neshody. Měly by rovněž určit dispozice pro případ zjištěné neshody a následnou izolaci pro období řízení neshodného dílu/materiálu, včetně striktních dispozic pro likvidaci zmetků, aby bylo zabráněno jejich opětovnému použití ve výrobě (viz. 11). Zvláštní pozornost je nutno věnovat eliminaci podezřelých dílů.

***Poznámka:** Za dispozice k naložení s neshodou obecně odpovídá schválená projekční organizace/držitel schválené konstrukce. Nicméně, pro Úřad (útvary řešící oprávnění k projektování) může být přijatelné, když držitel schválené konstrukce, v rámci své odpovědnosti, tuto odpovědnost za schvalování neshod deleguje na osoby organizace výrobce/jeho dodavatelů, kteří pak pro tyto záležitosti vystupují jako součást držitele schválené konstrukce.*

14. Dokument potvrzující shodu

Smlouva by měla určit druh dokumentu, kterým dodavatel osvědčí finalistovi shodu s použitelnými konstrukčními údaji.

15. Povolení k přímým dodávkám

Je-li to použitelné, uvést autorizaci dodavatele k přímým dodávkám konkrétních položek koncovým uživatelům, v souladu s předpisovými požadavky Úřadu příslušného pro finalistu a/nebo dodavatele.

16. Pomoc při udržování letové způsobilosti

Postupy definující pomoc dodavatele finalistovi ve věcech pokračující letové způsobilosti. Tyto postupy by měly zahrnovat způsoby oznamování a následné činnosti v případech dodatečného zjištění neshodných položek, které již byly výrobcí dodány (vnější neshody), aby bylo zajištěno řádné vyšetření a byla přijata potřebná nápravná opatření.

17. Dodavatelé (dodavatelský řetězec)

Výrobce by měl specifikovat podmínky, jakým způsobem může dodavatel dále kooperovat s třetími subjekty. Pro některé případy je vyžadováno povolení finalistou, pro jiné může stačit pouze oznámení.

18. Významné změny v systému kontroly/řízení jakosti

Jakékoliv změny v systému dodavatele, podléhajícímu hodnocení výrobcem, které by mohly mít dopad na jakost dodávek, musí být oznámeny výrobcí, jak jen to je prakticky nejrychleji možné.

19. Hlášení událostí

Výrobce by měl specifikovat dodavateli nezbytné požadavky pro hlášení událostí, aby se zajistilo, že výrobce bude splňovat požadavky Úřadu/EASA na hlášení událostí i v rámci svého dodavatelského řetězce.

20. Umožnění vstupu pracovníků výrobce a jeho Úřadu do výrobních zařízení dodavatele/dodavatelského řetězce

Umožnění vstupu k dodavateli je zásadní podmínkou, neboť

- Umožňuje výrobcí ověřit dodržování dohody mezi ním a dodavatelem a posoudit kvalitu smluvních položek
- Umožňuje Úřadu, nebo jím pověřenému pracovníkovi, vyšetřit plnění použitelných požadavků výrobcem na úrovni dodavatelů

21. Jazyk (pro zahraniční dodávky)

Pro výměnu informací by měl být určen a odsouhlasen jazyk. Tento jazyk musí být přijatelný i pro Úřad výrobce. Výrobce i dodavatel by měl být schopen rozumět jazyku, ve kterém jsou zpracovány všechny výrobní dokumenty jakož i technické a kvalitativní údaje.

22. Určení odpovědností

Určení odpovědných oddělení/funkcí/pozic ve vztahu na výše uvedené body dohody.

23. Platnost dohody

Platnost dohody by měla být určena časově a/nebo množstvím dodávek, které mají být dodány finalistovi.

>> *Konec* <<